

VÄRLDSARV

Se www.alarv.se

Kulturarv – Naturarv - Kulturarv - Immateriella Kulturarv

Vad är ett världsarv?

Ett världsarv är ett kulturminne eller naturminne som är så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Det är en plats, ort, miljö eller objekt som på ett alldeles unikt sätt vittnar om jordens och människans historia. **Efter att objektet upptagits på Unesco:s världsarvslista ska det garanteras vård och skydd för all framtid.**

Det finns idag 936 världsarv i hela världen. Dessa är indelade i olika grupper.

Naturarv

Enligt Världsarvskonventionen är världsarv:

- naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk och vetenskaplig synpunkt
- geologiska och fysiografiska formationer och klart avgränsade områden som utgör vistelsemiljö för hotade djur- och växtarter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkter
- naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller p grund av deras naturskönhet.

Exempel på världsarv är Höga Kusten i Sverige, Stora Barriärrevet i Australien och de västnorska fjordarna Geirangerfjorden och Nærøyfjorden.

Ansvariga i Sverige för världsarven är Naturvårdsverket.

Kulturarv

Enligt Världsarvskonventionen är världsarv:

- arkitektoniska verk, monumentala skulpturer och målningar, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner eller grottbostäder
- grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som på grund av sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde
- miljöer: verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde

Exempel på kulturarv är Visby i Sverige, Världsarvet Falun, Frihetsgudinnan i New York, och Auschwitz Birkenau i Polen.

Ansvarig för världskulturarven i Sverige är Riksantikvarieämbetet

Mixade Världsarv

Ett fåtal världsarv i världen tillhör gruppen mixade världsarv vilket betyder att de uppfyller kriterierna för både natur- och kulturarv.

Ett sådant exempel är Laponia i norra Sverige som blev världsarv 1996.

Immateriellt Kulturarv

2003 instiftade **Unesco** *Konventionen för skydd av det immateriella kulturarv / Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage*.

Konventionen trädde i kraft år 2006 då 30 länder hade ratificerat den. Tanken bakom konventionen är att bevara icke-materiella kulturella komponenter såsom **muntlig tradition** (även språk och uttryck), **performancekonst** (traditionell musik, dans och teater), **sociala seder** (även ritualer och festseder), **kunskap om naturen och universum** (även seder som sammanhänger med detta) och **traditionellt hantverk**.

Immateriella kulturkomponenter **kan inte utnämnas till världsarv och därmed inte upptas på världsarvslistan**.

Däremot kan de tas upp på Unescos listor The List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding eller The Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity och på så sätt få motsvarande officiella status som ett **VÄRLDSARV**.

Enligt konventionen, är det immateriella kulturarvet – eller det levande arvet – mänsklighetens drivkraft för den kulturella mångfalden och dess underhåll är en garanti för fortsatt kreativitet.

Definition

Immateriellt kulturarv innebär: de sedvanor, representationer, uttryck, kunskap, färdigheter – liksom instrument, föremål, artefakter och kulturella platser som är förknippade med – de samhällen, grupper och, i vissa fall, individer erkända som en del av sitt kulturarv. Detta immateriella kulturarv, som överförs från generation till generation, återskapas ständigt av samhällen och grupper som svar på deras omgivning, deras samspel med naturen och deras historia, och ger dem en känsla av identitet och kontinuitet, vilket främjar respekt för kulturell mångfald och mänsklig kreativitet. Vid tillämpningen av denna konvention, kommer man att överväga endast sådana immateriella kulturarv som är förenliga med gällande internationella

mänskliga rättigheter, liksom med kraven på ömsesidig respekt mellan samhällen, grupper och individer och en hållbar utveckling.

Institutet för Språk och Folkminnen fick 2010 regeringens uppdrag att upprätta kriterier och förteckna förslag till immateriella kulturarv.

Rapporten ska vara klar i februari 2014.

Föreningen Ålakustens ålafiske som världsarv deltar under Riksantikvarieämbetet i arbetet med att förteckna det som för Sveriges del kan föreslås bli immateriella kulturarv.

Regionmuseet och Länsstyrelsen undersöker möjligheterna att göra Rompeboden, en ålabod vid Rigeleje till ett kulturresevat. Skåne har tidigare enbart ett kulturresevat, Örnans, i Göingeskogarna.

Ålakusten, sträckan Åhus – Stenshuvud, ingår som en del i Biosfärområdet Kristianstad, Vattenriket.

Se www.alarv.se